

UTKAST til Forskrift om rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning – norsk versjon

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet [dd.mm.åååå] med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir *samisk* barnehagelærerutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler §§ 1-2 og 3-1.

Den samiske og den norske barnehagelærerutdanningen er likeverdige.

Forskriften gjelder for 3-årig samisk barnehagelærerutdanning på bachelornivå.

Forskriften definerer de nasjonale rammene for **den samiske** barnehagelærerutdanningen.

Den samiske barnehagelærerutdanningen forankres i samisk kultur og samfunn og har samiske språk som hovedundervisningsspråk. Samiske læringsforståelser, undervisningsmåter og den tradisjonelle naturforståelsen står sentralt i utdanningen. Utdanningen skal gi allsidig kjennskap til samiske forhold og etnopolitikk.

Forskriften skal sikre at samisk barnehagelærerutdanning kvalifiserer kandidaten til å ivareta kunnskap om samiske forhold, om samiske barns rettigheter i tråd med Lov om barnehager av 17-06-2005 nr 64, gjeldende forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Sameloven, konvensjoner og retningslinjer som vedrører samiske forhold.

Forskriftens formål er å sikre at institusjonene tilbyr integrert, profesjonsrettet, forskningsbasert **og samisk** kunnskapsbasert barnehagelærerutdanning med høy faglig kvalitet og at det legges til rette for et forpliktende samspill mellom utdanningsinstitusjon og praksisfelt.

Utdanningen skal sikre samspill mellom høy faglig, didaktisk og sosial kompetanse samt evne til profesjons etisk refleksjon i pedagogisk arbeid med barn i barnehagen. Utdanningen skal vektlegge pedagogisk ledelse.

Utdanningen skal ta hensyn til barnehagens rolle for barns danning og for å ivareta barns allsidige utvikling. Utdanningen skal vektlegge det økte mangfoldet i barnehagen, herunder økt andel barn under tre år, flere barn med særskilte behov og flere flerspråklige barn. Utdanningen skal vektlegge betydningen av samarbeid, forståelse og dialog med barnas hjem og andre instanser med ansvar for barns oppvekst.

Utdanningen skal bygge på forskningsbasert kunnskap som et grunnlag for profesjonsutøvelse og kontinuerlig profesjonell utvikling, og bidra til kritisk refleksjon og profesjonsforståelse. Barnehagelærerprofesjonen og barnehagen skal settes inn i en samfunnsmessig sammenheng. Utdanningen skal gi både et historisk, aktuelt og framtidsrettet perspektiv på yrket og barnehagens rolle som del av utdanningsløpet. Internasjonale perspektiver skal integreres i utdanningen.

Utdanningen skal bidra til å fremme forståelse av menneskeverd og demokrati, særlig gjennom barns medvirkning og i tråd med verdigrunnlaget i barnehagens formålsbestemmelse i Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64.

Samisk barnehagelærerutdanning skal settes inn i en samisk- og urfolkskontekst og vektlegge både urfolks status og rettigheter, både nasjonalt og internasjonalt.

§ 2. Læringsutbytte

Den **samiske** barnehagelærerutdanningen skal kvalifisere kandidaten til å utøve barnehagelæreryrket i et samfunn som preges av mangfold og endring. Læringsutbyttet er formulert med utgangspunkt i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, bachelornivå.

Etter fullført **samisk** barnehagelærerutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse, som grunnlag for pedagogisk arbeid i barnehagen og videre kompetanseutvikling og utdanning på mastergradsnivå.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om **norske og samiske barnehager**, herunder barnehagens egenart, historie, samfunnsmandat, lovgrunnlag og styringsdokumenter.
- har bred kunnskap i pedagogikk og i barnehagens fagområder, om ledelse og tilrettelegging av pedagogisk arbeid og om barns lek og læringsprosesser **som blant annet skjer gjennom deltakelse i praktisk arbeid.**
- har bred kunnskap om hvordan barns danning foregår, om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, sosialt, religiøst, livssynsmessig og kulturelt mangfold.
- har bred kunnskap om språklig revitalisering og om barns språkutvikling, flerspråklighet, sosiale, fysiske og skapende utvikling og gryende digitale -, lese-, skrive- og matematikkferdigheter.
- har bred kunnskap om barns rettigheter og om hva som kjennetegner et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø.
- kjenner til nasjonalt, internasjonalt **og samisk** forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagelærerprofesjonen og kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan bruke **samisk tradisjonelle kunnskap og samiske læringsforståelser**, og bruke sin faglighet og relevante resultater fra FoU til å lede og tilrettelegge for barns lek, undring, læring, og utvikling og til å begrunne sine valg.
- kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns allsidige utvikling i samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser.
- kan bruke sin faglighet til improvisasjon i lek, læring og formidling.

- kan vurdere, stimulere og støtte barns ulike evner, og ta hensyn til barns ulike bakgrunn og forutsetninger.
- kan fremme kreative prosesser, kultur og naturopplevelser, med fokus på barns skapende aktivitet, helhetlige læring og opplevelse av mestring.
- kan anvende relevante faglige verktøy, strategier og uttrykksformer i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med hjemmet og relevante eksterne instanser.
- kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn, og på bakgrunn av faglige vurderinger raskt iverksette tiltak.
- kan lede og veilede medarbeidere, reflektere kritisk over egen praksis og justere denne under veiledning.
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling.

Generell kompetanse

Kandidaten:

- har innsikt i profesjonsetiske problemstillinger, særlig knyttet til ansvar, respekt og maktperspektiver.
- kan planlegge, lede, gjennomføre, dokumentere og reflektere over pedagogisk arbeid knyttet til barnehagens innhold og oppgaver i tråd med etiske krav og retningslinjer, og med utgangspunkt i forsknings-, **samisk tradisjonell-** og erfaringsbasert kunnskap, **mestrer samisk og norsk språk**, på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.
- kan trekke globale, nasjonale, regionale, **flerkulturelle, urfolks, samiske** og lokale perspektiver, preget av respekt og toleranse, inn i barnehagens arbeid.
- har endrings- og utviklingskompetanse, kan lede pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser for fremtidens barnehage.
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, kan delta i faglige diskusjoner innenfor utdanningens ulike fagområder og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre.
- **kan være en støtte for samiske barns identitetsbygging og bidra til å fremme deres rettigheter.**

§ 3. Struktur og innhold

Utdanningens struktur skal sikre progresjon i en helhetlig profesjonsutdanning.

Den samiske barnehagelærerutdanningens innhold er strukturert i **sju** kunnskapsområder, samt fordypning og bacheloroppgave. De to første studieårene skal ha en enhetlig oppbygging som muliggjør mobilitet etter andre studieår. Alle kunnskapsområdene skal være profesjonsrettede og integrere relevant pedagogisk, faglig og didaktisk kunnskap tilpasset barnehagens fagområder.

Pedagogikk skal være et sentralt og sammenbindende fag som inngår i alle kunnskapsområdene, og ha et særlig ansvar for progresjon og profesjonsinnretting av utdanningen.

Kunnskapsområdene og fordypninger skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø. Kunnskapsområdene skal organiseres og vurderes som integrerte enheter.

Utdanningen skal ha følgende oppbygging:

Studie- år		Peda- gogikk	Praksis	Studiepoeng
1. og 2. studieår	Kunnskapsområde: Barns utvikling, lek og læring	Integrert i alle kunnskapsområder.	Minimum 100 dager integrert i alle kunnskapsområder, fordelt med 75 dager de to første årene og 25 dager det siste året.	20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Språk, tekst og matematikk			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Kunst, kultur og kreativitet			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Natur, helse og bevegelse			20 studiepoeng
	Kunnskapsområde: Samisk språk, flerspråklighet og språklig revitalisering			20 studiepoeng
3. studieår	Kunnskapsområde: Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid			15 studiepoeng
	Fordypning			30 studiepoeng
	Obligatorisk bacheloroppgave			15 studiepoeng

Praksisopplæringen skal være veiledet, variert og vurdert og inngå som en integrert del i alle kunnskapsområder og fordypning. Praksisopplæringen skal omfatte minst 100 dager, hvorav minimum 85 dager skal være i barnehage. **10 dager kan gjennomføres på urfolksinstitusjoner, på institusjoner som driver med språklig revitalisering eller på andre institusjoner som har en klar samisk profil.** Minimum 75 dager skal være i løpet av de to første studieårene, og minimum 25 dager i løpet av det siste studieåret. Videre skal minimum 5 dager være praksis med fokus på overgangen barnehage-skole. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Fordypning skal bygge på kunnskapsområdene og bidra til faglig progresjon og økt kompetanse med relevans for arbeidet i barnehagen.

Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for et internasjonalt semester i tredje studieår.

Bacheloroppgaven skal være profesjonsrettet med tematisk forankring i kunnskapsområdene eller i fordypningen. Arbeidet med oppgaven og innføring i vitenskapsteori og metode skal til sammen utgjøre 15 studiepoeng.

§ 4. Nasjonale retningslinjer, kvalitetsindikatorer og programplan

Institusjonene skal forholde seg til nasjonale retningslinjer og kvalitetsindikatorer for barnehagelærerutdanningen. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for **den samiske** barnehagelærerutdanningen med bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanene skal vedtas i institusjonens styre.

§ 5. Fritaksbestemmelser

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av en **samisk** barnehagelærerutdanning, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak, må omfatte pedagogikk og praksisopplæring, og må være fag/studier som har relevans for arbeidet som barnehagelærer, jf. § 1.

Utenlandske studenter som velger utdanning i sitt morsmål som del av studiet, kan få fritak fra kravet om norsk.

Fritak skal føres på vitnemålet.

§ 6. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraftForskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2013/14.

Studenter som følger tidligere rammeplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 31.desember 2017. Fra dette tidspunkt oppheves forskrift 13. desember 2005 nr 1448 til rammeplan for førskolelærerutdanning.